

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΜΕΝΤΟΡΕΣ

*This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the authors and the Commission cannot be held responsible for any use that
may made of the information contained therein.*

1. Εισαγωγή

Το έργο INTO είναι ένα Comenius Multilateral έργο, το οποίο βρίσκεται κάτω από την κατηγορία: «Μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, βελτίωση της μάθησης των μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο και τους μαθητές Ρόμα, καθώς και την προώθηση της ισότητας των φύλων και των συμπεριληπτικών προσεγγίσεων για την μάθηση». Η προτεραιότητα αυτή περιλαμβάνει μία συνεργασία ανάμεσα στους εταίρους OXFAM Italia, Oxfam Italia Intercultura, USAL (Universidad de Salamanca), CARDET (Centre for the Advance of Research and Development in Educational Technology), San (Πανεπιστήμιο Κοινωνικών Επιστημών στην Lodz;) και το Southampton – Πανεπιστήμιο του Southampton.

Το έργο στοχεύει στην προώθηση στρατηγικών και μεθόδων που βοηθούν τους μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο που βρίσκονται σε κίνδυνο εγκατάλειψης του σχολείου να αποκτήσουν κίνητρα, μέσω της ανάπτυξης, της αξιολόγησης και επικύρωσης του *Διαπολιτισμικού Μοντέλου για Μέντορες*. Το έργο προωθεί ένα καινοτόμο μοντέλο που ενισχύει την αίσθηση της απόκτησης κινήτρων στους μαθητές και τους δίνει κίνητρα για να ικανοποιήσουν τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες. Οι διαπολιτισμικοί μέντορες θα βοηθήσουν τους συμμαθητές τους κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, θα τους βοηθούν κατά τη μελέτη και θα προσφέρουν στήριξη στους συμμαθητές τους κατά τη διάρκεια της κατ' οίκον εργασίας.

Επιπρόσθετα, το έργο βοηθά τους νέους ανθρώπους να αποκτήσουν τις δεξιότητες της ζωής και τα εφόδια που απαιτούνται για την προσωπική τους ανάπτυξη, τη μελλοντική τους εργοδότηση και τη ενεργή συμμετοχή τους ως Ευρωπαίοι πολίτες. Το Διαπολιτισμικό Μοντέλο για Μέντορες και τα εκπαιδευτικά εργαλεία που προτείνονται από το έργο προωθούν τόσο τη μάθηση όσο και τα κίνητρα για μάθηση. Οι μέντορες δίνουν ατομική καθοδήγηση, τονίζουν τα δυνατά σημεία των μαθητών και κατευθύνουν τα ταλέντα τους.

Βρίσκεται σε αρμονία με τους στόχους του προγράμματος Comenius, δηλαδή τη βελτίωση των παιδαγωγικών προσεγγίσεων και την οργάνωση του σχολείου, τον τρόπο με τον οποίο σχολεία και εκπαιδευτικοί αλληλεπιδρούν με τους μαθητές στο πλαίσιο των πολυπολιτισμικών τάξεων. Το έργο προβάλλει νέες, συμπεριληπτικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση και μάθηση σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα.

Οι οδηγίες αυτές, το εργαλείο για εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές και άλλο επαγγελματικό προσωπικό καθώς και τα εργαλεία για μέντορες είναι τα αποτελέσματα του έργου και μαζί αποτελούν ένα εγχειρίδιο για εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές, μαθητές, τους ΜΚΟ και τα πανεπιστήμια. Αποτελούν ένα ανεκτίμητο αποτέλεσμα της συνεργασίας όλων όσοι εμπλέκονται στην εφαρμογή και αξιολόγηση του προγράμματος για διαπολιτισμικούς μέντορες όλης της πορείας του έργου (2013–2015). Αυτή η φάση περιλαμβάνει πέντε χώρες: την Ιταλία, την Ισπανία, την Πολωνία, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Κύπρο.

Τα τρία εργαλεία σχετίζονται και πρέπει να χρησιμοποιούνται μαζί. Οι οδηγίες αυτές περιλαμβάνουν θεωρητικές και μεθοδολογικές πηγές του μοντέλου για μέντορες.

Το βασικό κομμάτι αυτού του εγγράφου είναι το κομμάτι που αφορά την εφαρμογή του Διαπολιτισμικού Μοντέλου για μέντορες στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Θέλαμε να περιγράψουμε και να ξεκαθαρίσουμε τα διάφορα βήματα που πρέπει να ακολουθεί κάποιος κατά την εφαρμογή του μοντέλου. Τα δύο εργαλεία περιλαμβάνουν εξηγήσεις του προγράμματος

κατάρτισης για την ανάπτυξη των διαπολιτισμικών δεξιοτήτων του προσωπικού και τη δημιουργία μιας ομάδας διαπολιτισμικών μεντόρων που θα βοηθήσουν την εφαρμογή του μοντέλου του μέντορα στο σχολείο. Στα δύο εργαλεία υπάρχουν ασκήσεις και εκπαιδευτικά εργαλεία για μαθήματα στην τάξη αλλά και διαδικτυακά μαθήματα. Όλο αυτό το υλικό μπορεί να εφαρμοστεί αφού προσαρμοστεί στα διάφορα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Και τα τρία εργαλεία βρίσκονται στην ιστοσελίδα: <http://www.interculturalmentoring.eu>

2. Διαπολιτισμικός Μέντορας: Μεθοδολογικές προοπτικές

Οι μετανάστες μαθητές πρέπει να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της εκμάθησης μιας νέας γλώσσας και της προσαρμογής σε μια νέα κουλτούρα ενώ θα πρέπει να αντιμετωπίσουν ένα διαφορετικό σχολικό σύστημα. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι δεν αντιμετωπίζουν όλοι οι μαθητές αυτές τις δυσκολίες.

Το μοντέλο του μέντορα είναι ένας ευρύς όρος που αναφέρεται σε μία ποικιλία δραστηριοτήτων μέσα από τις οποίες παρέχεται υποστήριξη ο ένας στον άλλο μέσω της κατάλληλης εκπαίδευσης. Οι Cowie and Wallace (2000) χωρίζουν τις προσεγγίσεις σε δύο μεγάλες κατηγορίες: αυτές που παρέχουν συναισθηματική υποστήριξη και αυτές που δίνουν έμφαση στην εκπαίδευση και στη μετάδοση πληροφοριών. Το μοντέλο για μέντορες μπορεί να εφαρμοστεί ανάμεσα σε μεγαλύτερους και μικρότερους μαθητές.

Γενικά, το διαπολιτισμικό μοντέλο για μέντορες στοχεύει στο να ενθαρρύνει τους μαθητές που προέρχονται από διαφορετικές κουλτούρες να συνεργαστούν σε ζευγάρια. Ένας μαθητής μπορεί να είναι από την τοπική κουλτούρα και ο άλλος να είναι από διαφορετική κουλτούρα (μετανάστης). Η ιδέα του μοντέλου του μέντορα βρίσκεται ένα βήμα μπροστά αφού ο μέντορας αναλαμβάνει τον ρόλο του υποστηρικτή του καθοδηγούμενου. Με άλλα λόγια, ο μέντορας θα λειτουργήσει ως ο διαμεσολαβητής που θα βοηθήσει τους μετανάστες μαθητές να ενσωματωθούν στο σχολείο και να τους βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις.

Τα έργα με μέντορες εστιάζονται σε νέους μετανάστες και χρησιμοποιήθηκαν σε αρκετές χώρες με πολύ καλά αποτελέσματα (European Commission, 2008). Ένα γνωστό δίκτυο είναι το «Nightingale» ενώ ένα από τα γνωστότερα έργα είναι το «Goal», το οποίο περιλαμβάνει 400 μέντορες στο Amsterdam ενώ εφαρμόζεται στο Hamburg και τη Στοκχόλμη.

Πολλές έρευνες, κυρίως στις ΗΠΑ, έχουν αναφέρει και τονίσει τα θετικά στοιχεία των προγραμμάτων με μέντορες. Μία ανάλυση των ευρημάτων από 65 ανεξάρτητα προγράμματα που εφαρμόστηκαν στα σχολεία σε διάφορες πολιτείες (Cohen, Kulik and Kulik, 1982) δείχνει ότι τέτοια προγράμματα έχουν θετικές επιδράσεις τόσο στην ακαδημαϊκή επίδοση και στις στάσεις αυτών που συμμετέχουν σε τέτοιου είδους προγράμματα. Επιπρόσθετα, υπάρχουν θετικές επιδράσεις και για αυτούς που δρουν ως εκπαιδευτές. Θετικές επιδράσεις υπήρξαν και σε άλλες χώρες και σε διαφορετικά Αναλυτικά Προγράμματα (Higgins, Kokotsaki and Coe, 2011).

Υπάρχουν δύο βασικοί λόγοι πίσω από τις αρχές του μοντέλου του μέντορα σε διάφορες χώρες. Αναπτύσσεται κυρίως σε περιοχές με μακρά ιστορία μετανάστευσης. Αυτές οι περιοχές χαρακτηρίζονται από μεγάλα ποσοστά μεταναστών και παιδιών.

Η ευκαιρία για γνωριμία με τον ρόλο του Διαπολιτισμικού Μοντέλου για Μέντορες στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης απασχολείται από κριτικά ζητήματα: η βασική αποτυχία των σχολείων που παρουσιάζουν μεγάλα ποσοστά εγκατάλειψης του σχολείου, είναι η μετάβαση από

το Δημοτικό στο Γυμνάσιο. Αυτή είναι μια κρίσιμη στιγμή για κάθε μαθητή οι οποίοι βασανίζονται από ανησυχίες και απαιτήσεις. Οι πιο συχνό φόβοι έχουν να κάνουν με την αλλαγή της φιλίας, των σχέσεων με τα μεγαλύτερα παιδιά, τα νέα μαθήματα και τους εκπαιδευτικούς. Φυσικά το σχολείο μπορεί να εφαρμόσει αυτό το υλικό και την προσέγγιση με κάποιες αλλαγές, όταν νιώθουν την ανάγκη να το κάνουν.

Το έργο προνοεί την ύπαρξη δύο μεντόρων:

- Ένας μεγαλύτερος σε ηλικία μαθητής από το ίδιο σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης;
- Ένα εξωτερικό άτομο που θα επιλεγεί από κάποιο πανεπιστήμιο, ένα οργανισμό ή κάποιος μαθητής που ενδιαφέρεται για τα διάφορα πολυπολιτισμικά θέματα.

Στο τέταρτο μέρος οι διάφορες δεξιότητες που χρειάζονται για κάποιον που θέλει να γίνει μέντορας αναλύονται για καθένα από αυτά τα μοντέλα μέντορα, μαζί με τον ρόλο τους και τις λειτουργίες τους στο σχολείο.

Το έργο βασίζεται στη μορφή της οργάνωσης και τις μεθόδους εφαρμογής σε κάθε σχολείο. Έχει ως στόχο να κάνει τα άτομα να νιώθουν άνετα, είτε όταν βρίσκονται μόνα τους είτε με άλλους, να τους παρέχουν μια αποτελεσματική εκπαίδευση και να συμβάλουν στην αποτελεσματική ενσωμάτωση των μεταναστών μαθητών στο σχολείο. Όλα αυτά μετατρέπουν το σχολείο σε ένα ανοικτό χώρο για τους υπόλοιπους και σε ένα χώρο όπου η αποτελεσματική μάθηση λαμβάνει χώρα.

Γενικά η εισαγωγή της μορφής του διαπολιτισμικού μοντέλου μεντόρων, τόσο εσωτερικού όσο και εξωτερικού, ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένους στόχους τόσο για το σχολείο όσο και για τους μαθητές σε δυσκολία. Για το σχολείο, αυτοί οι στόχοι είναι:

- 1) η βελτίωση της εισδοχής – ενσωμάτωσης – αλληλεπίδρασης
- 2) η δημιουργία διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολείο και στην τάξη
- 3) η ενθάρρυνση των ατόμων να νιώσουν άνετα μόνοι τους ή με άλλους
- 4) η προώθηση μορφών συνεργασίας και αλληλοβοήθειας
- 5) η καλλιέργεια του πνεύματος της υπευθυνότητας και της ικανότητας για τήρηση των υποσχέσεων
- 6) συνεισφορά στην δημιουργία ενός κλίματος μέσα στο σχολείο που βοηθά στη δημιουργία μίας αποτελεσματικής σχολικής κοινότητας
- 7) βελτίωση του σχολείου ως εκπαιδευτικού χώρου.

Όσον αφορά τους μαθητές με δυσκολίες, οι στόχοι του έργου είναι:

- α) να ενθαρρύνει την ενσωμάτωση και την ένταξη των μαθητών στη σχολική ζωή και την τάξη
- β) να προωθήσει την αναγνώριση του τρόπου με τον οποίο το σχολείο λειτουργεί: κανονισμοί, οργάνωση, προγραμματισμός κ.λπ.
- γ) να ενθαρρύνει τη συμμετοχή σε ομάδες και εξωσχολικές δραστηριότητες
- δ) να βοηθήσει τους μαθητές που αντιμετωπίζουν δυσκολίες με συμβουλές και εισηγήσεις
- ε) να δείχνει ενδιαφέρον για τα αποτελέσματα του σχολείου και να βοηθήσει στη διαδικασία της μάθησης
- ζ) να βοηθήσει στην αναγνώριση των δεξιοτήτων και των δυνατοτήτων.

Όλα τα πιο πάνω βασίζονται στην πεποίθηση ότι αναγνωρίζεται η αξία όλων των μαθητών και ότι όλοι οι μαθητές είναι ευπρόσδεκτοι στα σχολεία. Με άλλα λόγια, μέσω αυτής της προσέγγισης η διαφορετικότητα αποκτά αξία. Τόσο ο μέντορας όσο και ο καθοδηγούμενος αποκτά έχουν να κερδίσουν πολλά. Μέσω του προγράμματος κατάρτισης, ο μέντορας θα αναπτύξει συγκεκριμένες

δεξιότητες και οι καθοδηγούμενοι μέσω της υποστήριξης που θα έχουν θα γίνουν ανεξάρτητοι και θα αποκτήσουν αυτοπεποίθηση. Επιπρόσθετα, η ιδέα του έργου δίνει έμφαση στις απόψεις των μαθητών και τις εμπειρίες τους στα σχολεία.

3. Το Διαπολιτισμικό Μοντέλο για Μέντορες στα Ευρωπαϊκά Σχολεία

Ακόμη κι αν η διδασκαλία από συμμαθητές είναι μία μεθοδολογία που, σύμφωνα με τους ειδικούς, βοηθά την ενσωμάτωση στην τάξη και τη δυναμική της τάξης (Durán and Vidal, 2004), η βιβλιογραφική ανασκόπηση που έγινε στο πλαίσιο του έργου INTO (<http://www.interculturalmentoring.eu/>) έδειξε ότι η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται σπάνια στις τάξεις των χωρών των εταίρων του έργου με εξαίρεση το Ηνωμένο Βασίλειο. Ποια είναι η προσέγγιση της διδασκαλίας από συμμαθητές, ποια είναι τα βασικότερα προβλήματα ή δυσκολίες που αναφέρουν οι εκπαιδευτικοί και οι ειδικοί και ποιες λύσεις μπορεί να υπάρχουν για αυτές τις δυσκολίες μέσω της εφαρμογής του διαπολιτισμικού μοντέλου για μέντορες του έργου INTO; Μέσα από αυτή την ενότητα θα αναφερθούμε στα αποτελέσματα μίας βασικής μελέτης αλλά και των ομάδων εστίασης που έγιναν, δίνοντας έμφαση όχι μόνο στις ανάγκες κατάρτισης αλλά και στον κύριο στόχο της προώθησης των στρατηγικών για να βοηθήσουν τους μετανάστες μαθητές που βρίσκονται σε κίνδυνο εγκατάλειψης του σχολείου.

Πρώτον, όσον αφορά τις ανάγκες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές με αυτή τη μεθοδολογία, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Οι εκπαιδευτικοί δεν συνηθίζουν να αφήνουν τους μαθητές τους να λάβουν πρωτοβουλίες. Είναι δύσκολο για αυτούς να μπουν στη θέση των μαθητών.
- Οι εκπαιδευτικοί δυσκολεύονται να αφήσουν τους μαθητές τους να λύσουν τα προβλήματά τους με τον δικό τους τρόπο. Ίσως αυτό να οφείλεται στο ότι δεν θέλουν να χάσουν την κυριαρχία τους.
- Οι εκπαιδευτικοί δυσκολεύονται να ανταποκριθούν στις διαφορετικές δεξιότητες των μαθητών και χρειάζονται εκπαίδευση για αυτό το κομμάτι. Διάφορες μελέτες (Durán and Vidal, 2004) έδειξαν ότι η διαφορετικότητα μπορεί να ωφελήσει παιδαγωγικά τον καθένα.

Μία πτυχή στην οποία πρέπει να δώσουν έμφαση οι εκπαιδευτικοί είναι η έλλειψη αυτοπεποίθησης και δεξιοτήτων στους μαθητές, σε συνδυασμό με την απουσία θέλησης. Πριν να αρχίσετε να εκπαιδεύετε ένα μέντορα, οι μαθητές θα πρέπει να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση, δεξιότητες και να γνωρίσουν ότι υπάρχουν πολλές πιθανότητες να πετύχουν. Το ίδιο συμβαίνει και για τους εκπαιδευτικούς: πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι είναι σημαντικοί παράγοντες της μάθησης των μαθητών και ότι πρέπει να εμπιστεύονται τις αποφάσεις που λαμβάνουν όπως για παράδειγμα η επιλογή της διδασκαλίας μεταξύ μαθητών ως μία μέθοδο διδασκαλίας. Ένα σχετικό ζήτημα είναι το ότι τα αποτελέσματα δεν είναι τόσο καλά και αυτό μπορεί να επηρεάζει την αυτοεκτίμηση των μεντόρων και των εκπαιδευτικών. Όσοι χρησιμοποιούν αυτή τη μεθοδολογία δεν πρέπει αμφιβάλλουν για τον εαυτό τους.

Υπάρχει η ανάγκη κατάρτισης των εκπαιδευτικών για το πώς να δίνουν κίνητρα στους μαθητές τους: ένα από τα βασικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί στις μέρες μας είναι η έλλειψη ενδιαφέροντος για τα μαθήματα. Τώρα, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αναγνωρίζουν τα ενδιαφέροντα των μαθητών τους για να τους ενθαρρύνουν και ίσως αυτό μπορεί να βοηθήσει τους

μαθητές να συνεργαστούν. Εάν δύο μαθητές έχουν κοινά ενδιαφέροντα θα είναι πιο εύκολο να έρθουν σε επαφή και να συνεργαστούν.

Υπάρχει ακόμη η ανάγκη για κατάρτιση των εκπαιδευτικών ως προς το πώς να μαθαίνουν τους μαθητές τους να είναι αρχηγοί: δεν αρκεί οι μέντορες να έχουν κίνητρα αλλά να είναι σε θέση να λειτουργούν ως αρχηγοί το οποίο στην ηλικία τους μπορεί να είναι δύσκολο. Ένας μέντορας πρέπει να καθοδηγεί ένα άτομο στη δύσκολη στιγμή. Κάποιες βασικές αρχές που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι εκπαιδευτικοί όταν επιλέγουν ένα μέντορα είναι:

- Μεγαλύτερος σε ηλικία μαθητής
- Κάποιος που να τον σέβονται
- Να έχει κίνητρα
- Να μπορεί να καταλάβει τους άλλους
- Να μπορεί να αναγνωρίσει τις δυσκολίες

Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι παρατηρητικοί, όχι μόνο όσον αφορά τα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών τους αλλά και τη δυναμική της τάξης και τις δεξιότητες των μαθητών.

Τα προγράμματα αυτά θα πρέπει, εκτός από την ενσωμάτωση των μαθητών, να δίνουν άλλη διάσταση στη διαφορετικότητα. Θέλουμε οι μαθητές να αντιληφθούν ότι είναι διαφορετικοί ο ένας από τον άλλο, αλλά δεν θέλουμε εξαιτίας των διαφορών οι μαθητές να αποστασιοποιούνται. Οι μαθητές πρέπει να αντιλαμβάνονται αυτές τις διαφορές, όποια κι αν είναι η φύση τους και να καταλάβουν την αξία τους.

Οι μαθητές – μέντορες πρέπει να εκπαιδεύσουν άλλους μαθητές εάν χρειαστεί να σταματήσουν να είναι μέντορες. Θα πρέπει να συμμετάσχουν στην επόμενη συνάντηση εκπαίδευσης μεντόρων, ίσως σε μία συνάντηση που στόχο θα έχει την απάντηση σε ερωτήσεις. Μπορούν ακόμη να κρατούν επαφή έτσι ώστε, αν οι εκπαιδευόμενοι έχουν ερωτήσεις, να στραφούν στους προηγούμενους μέντορες και όχι στους εκπαιδευτές. Ένας άλλος τρόπος θα μπορούσε να είναι οι εισηγήσεις από τους προηγούμενους μέντορες για το πώς μπορεί να βελτιωθεί το πρόγραμμα κατάρτισης.

Οι μαθητές πανεπιστημίου θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως μέντορες. Ειδικά όσοι σκοπεύουν να γίνουν εκπαιδευτικοί ή σύμβουλοι, θα μπορούσαν να επωφεληθούν από αυτή την εμπειρία.

Το εκπαιδευτικό σύστημα δεν είναι ευέλικτο όσον αφορά την κοινωνικοποίηση και αυτό το ζήτημα δεν περιορίζεται μόνο στην τάξη αλλά και σε όλο το σύστημα. Τα σχολεία πρέπει να είναι σε θέση να παίρνουν αποφάσεις όσον αφορά τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές τους να λάβουν αποφάσεις. Κάποιοι μπορεί να έχουν περισσότερους μετανάστες μαθητές στην τάξη. Όλοι μπορεί να έχουν παρόμοιες ανάγκες αλλά σε άλλες περιπτώσεις μπορεί να είναι διαφορετικές. Στη θεωρία μπορεί όλα να λειτουργούν σωστά όμως κάποιες φορές μπορεί να υπάρχει απουσία εμπειρίας – όλα φαίνονται εντάξει μέχρι να συναντήσετε ένα παιδί και τότε καταλαβαίνετε ότι πρέπει να προσαρμόσετε τη διαδικασία στις πραγματικές ανάγκες των ατόμων. Αυτό σχετίζεται, επίσης, με το πιο πάνω θέμα καθώς υπάρχει ανάγκη να είναι πιο ευέλικτο έτσι ώστε οι εκπαιδευτικοί να είναι σε θέση να πραγματοποιούν μικρά πειράματα στην τάξη. Είναι ακόμη πολύ σημαντικό οι εκπαιδευτικοί να έχουν την ελευθερία να λαμβάνουν αποφάσεις για τους μαθητές σε περιπτώσεις που χρειάζονται ειδική βοήθεια.

Μπορεί να υπάρχουν ανησυχίες για το πώς η οικογένεια ενός μαθητή μπορεί να αντιδρά στην ιδέα του ότι θα γίνει μέντορας. Σε αυτή την περίπτωση, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να είναι προετοιμασμένοι έτσι ώστε να βοηθήσουν την οικογένεια να ξεπεράσει τους φόβους και να απαντήσουν στα ερωτήματά τους. Η οικογένεια μπορεί να χρειαστεί να γνωρίσει τα πλεονεκτήματα που υπάρχουν για τον μαθητή (θα τα καταλάβουν όλα καλύτερα, θα βελτιωθούν οι επικοινωνιακές δεξιότητες, θα κάνουν καινούργιους φίλους κ.λπ.). Με άλλα λόγια, υπάρχει ανάγκη εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών για το πώς να έρχονται σε επαφή με τους γονείς και άλλα μέλη της οικογένειας. Επιπρόσθετα, υπάρχει ανάγκη κατάρτισής τους έτσι ώστε να καταλάβουν ότι κάποια παιδιά έχουν ένα πολυπολιτισμικό υπόβαθρο. Οι μετανάστες μαθητές δεν είναι πάντα από άλλες χώρες αλλά μπορεί να είναι η δεύτερη γενιά μετανάστευσης, δηλαδή ότι γεννήθηκαν στη φιλοξενούμενη χώρα.

Όσον αφορά το μοντέλο του διαπολιτισμικού μέντορα στις χώρες – εταίρους του έργου δίνονται οι πιο κάτω πληροφορίες:

ΙΤΑΛΙΑ

ΈΡΓΟ	Ο ευπρόσδεκτος συμμαθητής
ΣΤΟΧΟΙ	Να βοηθήσει τους νέους μαθητές κατά την άφιξή τους στο σχολείο.
ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ	Οι μαθητές της ίδιας εθνικότητας και που μιλούν την ίδια γλώσσα (τόσο οι νεοεισερχόμενοι αλλά και οι παλαιότεροι) <i>Λόγω του ότι η παρουσία των εκπαιδευτών «έχει ως στόχο να καθησυχάσει τις οικογένειες ενώ αποτελούν σημεία αναφοράς για τους νέους μαθητές»</i>
ΜΕΝΤΟΡΕΣ	Επιλέγονται οι πιο ώριμοι μαθητές, οι οποίες είναι καλά ενσωματωμένοι στο περιβάλλον του σχολείου όσον αφορά το εκπαιδευτικό κομμάτι. Οι εκπαιδευτές λαμβάνουν μονάδες και ζητούν από το σχολείο να τους μειώσει την κατ' οίκον εργασία τους έτσι ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στα καθήκοντά τους ως εκπαιδευτές.
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	<ul style="list-style-type: none"> • Μία οικογένεια γράφει το παιδί τους στο σχολείο. • Αυτοί έρχονται σε επαφή με το σχολείο με τη βοήθεια του μεταφραστή. Στη συνάντηση αυτή βρίσκεται και ένας μαθητής της ίδιας εθνικότητας. Εξηγούν τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί το σχολείο • Ο νεαρός εκπαιδευτής φροντίζει τον νεοεισερχόμενο μαθητή και τον περιμένει στην είσοδο κατά τις πρώτες μέρες, τον συνοδεύει και τον βοηθά να αποκτήσει φίλους. • Ξοδεύουν χρόνο σε κοινούς χώρους και προωθούν την εκπαίδευση μεταξύ συμμαθητών. • Ο νεοεισερχόμενος μαθητής και η οικογένειά του έχουν την ευκαιρία να ρωτήσουν το άτομο που είναι σημείο αναφοράς ερωτήσεις, όπως επίσης και τον εκπαιδευτή (πρακτικές πληροφορίες για το σχολείο, πληροφορίες για την οργάνωση και τα οικονομικά) σε ένα περιβάλλον που διακατέχεται από εμπιστοσύνη και ελευθερία.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ο εκπαιδευτής αναφέρει τότε στους φόβους της οικογένειας ή του μαθητή στον εκπαιδευτικό
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	<p>Άριστα</p> <p>"Το να εξηγεί το μάθημα κάποιος άλλος βοηθά τους εκπαιδευτικούς να διαχειριστούν τη γνώση τους καλύτερα ενώ ταυτόχρονα οι νεοεισερχόμενοι νιώθουν ευπρόσδεκτοι και εκφράζουν τις δυσκολίες τους"</p> <p>"Οι νέοι, τόσο οι ξένοι όσο και οι Ιταλοί, πιστεύουν ότι το να είσαι εκπαιδευτής αποτελεί πρόκληση και ήταν ενθουσιασμένοι με την πρόταση αυτή "</p>

ΙΣΠΑΝΙΑ

ΈΡΓΟ	I.E.S. Can Puig of Barcelona http://iescanpuig.com/
ΣΤΟΧΟΙ	Έδωσαν έμφαση σε τρεις βασικές πτυχές: την ανάγνωση, τη γραφή και την ομιλία.
ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ	30 μαθητές του τέταρτου και τελευταίου έτους της Υποχρεωτική Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.
ΜΕΝΤΟΡΕΣ	Σε αυτή την περίπτωση οι εκπαιδευτές ήταν μαθητές ηλικίας 15 ετών με βασικές μαθησιακές ανάγκες στη γλώσσα.
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	<ul style="list-style-type: none"> - Υπήρχαν τρεις συναντήσεις κατά τις οποίες οι εκπαιδευτές έμαθαν τι ανέμεναν από αυτούς και ποιος θα ήταν ο ρόλος τους. - Σε αυτές τις συναντήσεις οι μαθητές έδειξαν τα ενδιαφέροντά τους και τα χόμπι τους έτσι ώστε να δημιουργηθούν ισότιμα ζευγάρια. - Πρώτα είναι ο εκπαιδευτικός που διαχειρίζεται τον χρόνο.
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	Το αποτέλεσμα ήταν θετικό για όλους όσοι συμμετείχαν: μαθητές και εκπαιδευτικοί. (Seguí, J., 2006)

ΚΥΠΡΟΣ

ΈΡΓΟ	Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας
ΣΤΟΧΟΙ	Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ τους, συνεργασία, βελτίωση της γνώσης και των δεξιοτήτων τους, αλλαγή των συνηθειών και συμπεριφοράς
ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ	Κυρίως μετανάστες με γλωσσικά προβλήματα.
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	<ul style="list-style-type: none"> - Σε αυτό το πλαίσιο οι μαθητές έχουν συχνά την ευκαιρία να εκπαιδευθούν συμμαθητές τους σε πολλές δραστηριότητες, όπως το θέατρο, η μουσική, ο χορός και η ζωγραφική.

	<ul style="list-style-type: none"> - Σε τέτοιες δραστηριότητες, μεικτές ομάδες σχηματίζονται από τους μαθητές με κοινά χαρακτηριστικά όπως η ηλικία, η εκπαίδευση και οι εμπειρίες. - Οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν αυτές τις δραστηριότητες για να αυξήσουν τις ιδέες των μαθητών μέσω της συνεργασίας τους με τους συμμαθητές τους και με το να ακούν ο ένας τον άλλο. Επιπρόσθετα, οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν αυτές τις δραστηριότητες για να προωθήσουν την ισότητα στην επικοινωνία
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 80.7% των μαθητών βοηθήθηκαν από τη φοίτησή τους σε σχολείο ΖΕΠ ✓ 77.4% των μαθητών συμμετέχουν σε δραστηριότητες των ΖΕΠ ✓ 64.5% των μαθητών βελτίωσαν την επίδοσή τους στο μάθημα των Ελληνικών ✓ 89.8% των μαθητών πιστεύει ότι οι δραστηριότητες των ΖΕΠ προωθούν τις καλές σχέσεις ανάμεσα στους μαθητές

ΠΟΛΩΝΙΑ

ΈΡΓΟ	Εκπαιδευτές των νεαρών μεταναστών
ΣΤΟΧΟΙ	Η βελτίωση της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης και της γνώσης της πολωνικής γλώσσας, καθώς και η ψυχολογική υποστήριξη και η αύξηση του επιπέδου ενσωμάτωσης των μαθητών.
ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ	Η φροντίδα του εκπαιδευτή απευθυνόταν σε 50 παιδιά κυρίως δημοτικής εκπαίδευσης.
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	<ul style="list-style-type: none"> - Ο προγραμματισμός των συναντήσεων με ένα εκπαιδευτή πραγματοποιήθηκε μαζί με την ψυχολογική και εκπαιδευτική υποστήριξη.
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	Το έργο εφαρμόστηκε σε δημόσια σχολεία της πρωτεύουσας της Βαρσοβίας, σε ένα κέντρο για άτομα που κάνουν αίτηση για διεθνή προστασία και σε άλλους χώρους διαμονής

UNITED KINGDOM

ΈΡΓΟ	Buddy system
ΣΤΟΧΟΙ	Να βοηθήσει τους νεοεισερχόμενους μαθητές στο μάθημα των Αγγλικών ως δεύτερη γλώσσα
ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ	Μαθητές που φοιτούν στο μάθημα Αγγλικών ως δεύτερη γλώσσα
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ	Ο φίλος χρειάζεται ένα έμπιστο μαθητή (αυτό θα ήταν το ιδανικό αλλά δεν συμβαίνει πάντα).
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	<ul style="list-style-type: none"> - Οι οδηγίες που δίνονται στα σχολεία “έχουν ως στόχο την ανταπόκριση στις ανάγκες των νεοεισερχόμενων μαθητών που παρακολουθούν το μάθημα των Αγγλικών

ως δεύτερη γλώσσα”. Εισηγούνται όπως ο φίλος είναι ένας έμπιστος μαθητής (ιδανικά αλλά όχι αναγκαία).

- Ο «φίλος» θα δρα ως τέτοιος κατά τις πρώτες μέρες και εβδομάδες.
- Ο φίλος πρέπει να στηρίζει το νεοεισερχόμενο μαθητή σε συγκεκριμένες καταστάσεις: στη χρήση των αποχωρητηρίων, κατά το μεσημεριανό, την ώρα του παιχνιδιού, στη Φυσική Αγωγή και σε μαθήματα που λαμβάνουν χώρα έξω από την κύρια αίθουσα

4. Διαδικασία εφαρμογής του Διαπολιτισμικού Μοντέλου για Μέντορες

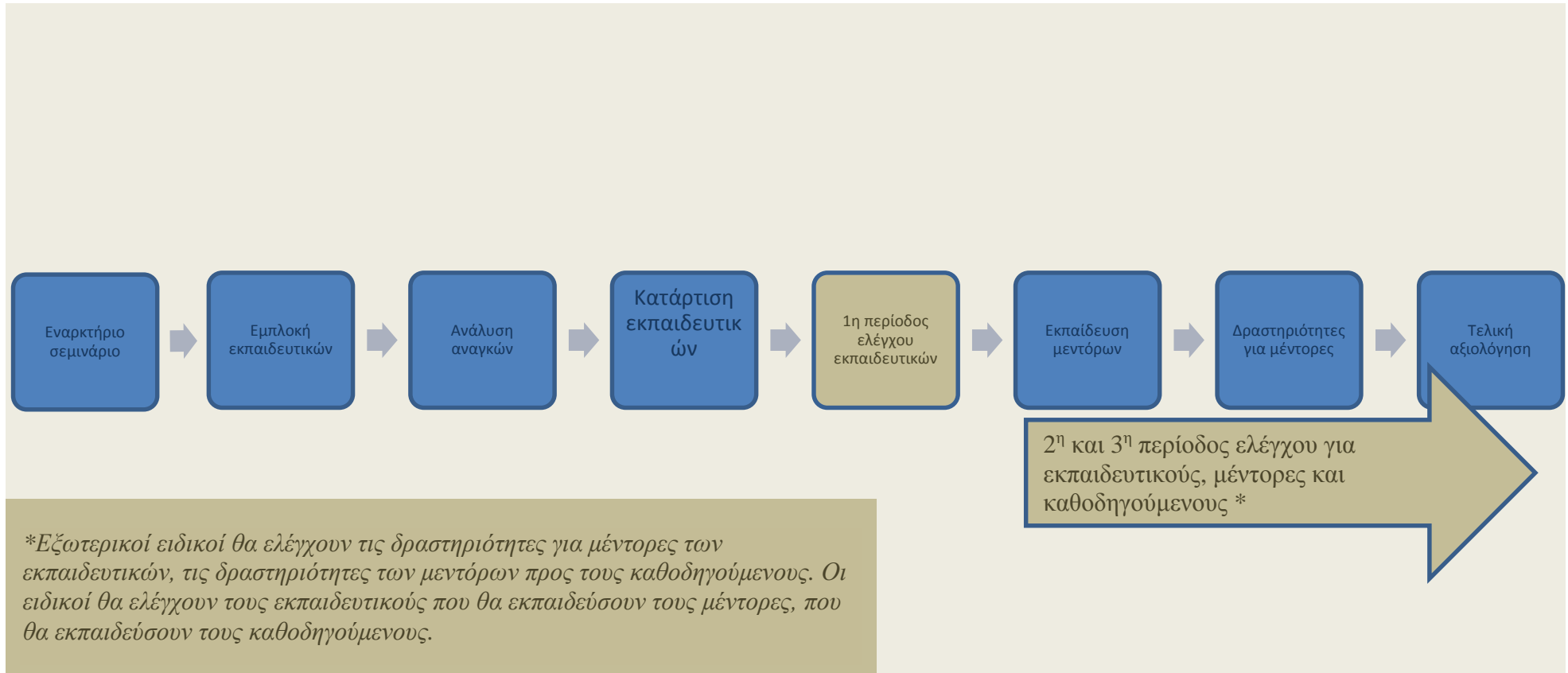
Θα προσπαθήσουμε τώρα να χωρίσουμε την διαδικασία της εφαρμογής του Διαπολιτισμικού Μοντέλου για Μέντορες σε στάδια: εφαρμογή, συγκεκριμένοι στόχοι, δράσεις, οργανωτικές μέθοδοι, ρόλοι. Το μοντέλο αυτό δίνει ένα πλαίσιο αναφοράς το οποίο εμπεριέχει στοιχεία που επιτρέπουν στο έργο να εφαρμοστεί βήμα προς βήμα. Υπογραμμίζει αυτούς που εμπλέκονται στη διαδικασία και τους ρόλους τους, καθώς και τους στόχους, ποιος κάνει τι, πώς και πότε.

Τα βασικά βήματα δίνονται πιο κάτω με τη μορφή σχεδιαγράμματος. Τα σχολεία που θα το δοκιμάσουν θα προσαρμόσουν αυτό στις συνθήκες εργασίας του σχολείου τους. Η αλλαγή της προσέγγισης με βάση το πλαίσιο και την πραγματική κατάσταση μέσα στο σχολείο γίνεται απαραίτητη αφού αποτελεί ένα έργο κοινό για πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Υπάρχουν δύο βασικοί παράγοντες για την προσέγγιση αυτή:

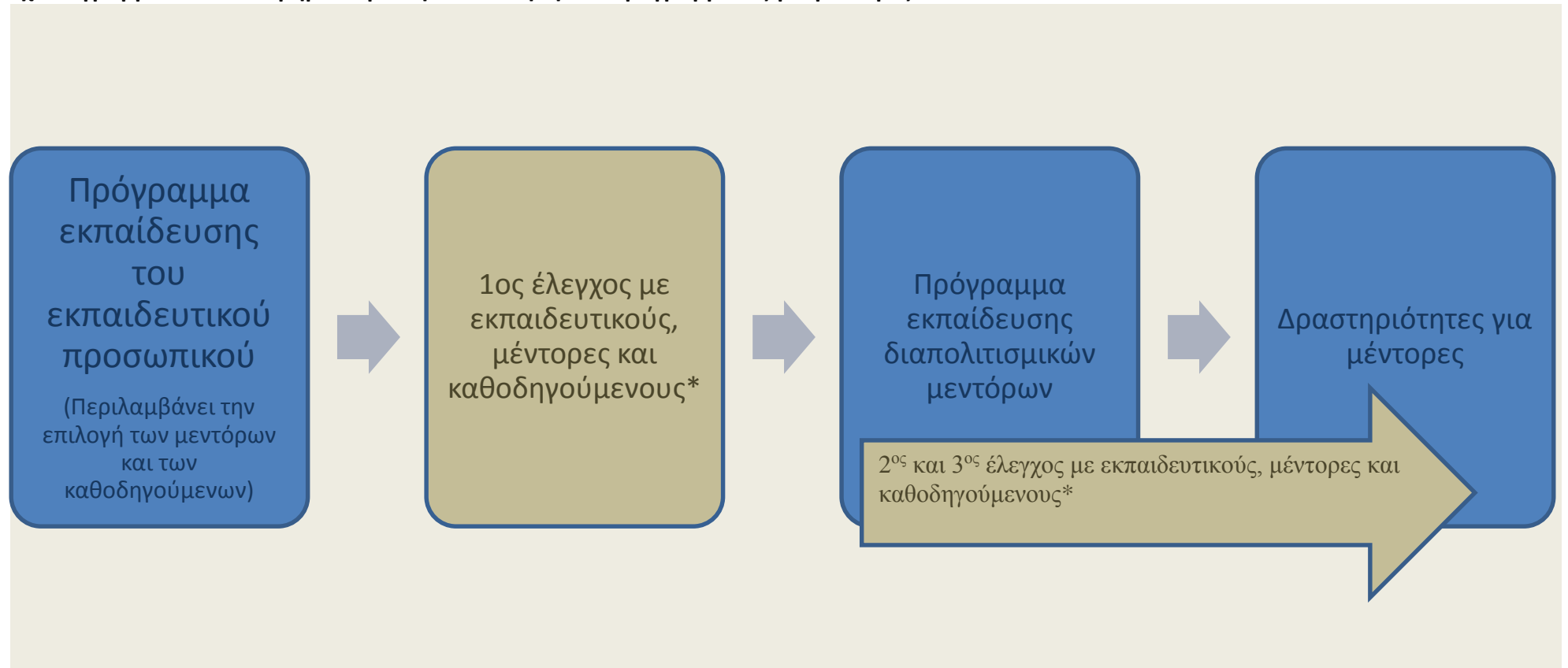
- α) Ο μέντορας είναι «ένας παλαιότερος μαθητής»: οι μαθητές κατά τον τελευταίο χρόνο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή κατά τη φοίτησή τους στο πανεπιστήμιο μπορούν να λάβουν τον ρόλο αυτό και να προσαρμοστούν στο περιβάλλον κάθε σχολείου
- β) Η δραστηριότητα του διαπολιτισμικού μοντέλου του μέντορα στοχεύει στους νεοεισερχόμενους μετανάστες μαθητές που φοιτούν στον πρώτο χρόνο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Ως βασική προϋπόθεση για την επιτυχία του έργου θεωρείται το ότι προσδίδει αξία στην εκπαιδευτική προοπτική του σχολείου.

Σχεδιάγραμμα 1: Διαδικασία Προγράμματος για Μέντορες

Σχεδιάγραμμα 2: Βασικά βήματα για την υλοποίηση του προγράμματος για μέντορες.

4.1 Πώς επιλέγεται ο μέντορας;

Υπάρχουν πολλές διαδικασίες για την επιλογή των μεντόρων στο σχολείο:

A) Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

B) Φοιτητές πανεπιστημίου ή εθελοντές από κοινωφελείς οργανισμούς.

A) Το πρώτο σενάριο είναι:

- Η ομάδα εκπαιδευτικών που είναι υπεύθυνη για τάξεις, διαχείριση διαπολιτισμικών θεμάτων, επαγγελματική καθοδήγηση εντοπίζει ένα ή περισσότερους μαθητές με τα χαρακτηριστικά που αναφέρθηκαν και πιο πριν. Μιλούν στο άτομο που ενδιαφέρεται, εξηγούν το έργο, συμφωνούν για τη διαθεσιμότητά του, εμπλέκουν την οικογένεια και επισημοποιούν τη συμφωνία.
- Το σχολείο προσφέρει σε αυτούς τους μαθητές την ευκαιρία να αποκτήσουν μια πρωτοφανή εμπειρία μέσα στο σχολείο και μεταφέρει αυτή την ευκαιρία σε αυτούς και τις οικογένειές τους με πολλούς τρόπους (πρόσκληση, γράμμα, προφορικά κ.λπ). Οι μαθητές καλούνται να αιτηθούν και έπειτα να επιλέγονται ανάλογα με το προφίλ τους.

B) Το δεύτερο σενάριο είναι:

- Επαγγελματικό προσωπικό του πανεπιστημίου, κοινωφελείς οργανισμοί ή ΜΚΟ που σχετίζονται με το έργο επιλέγουν τους μέντορες ανάμεσα σε νεότερους μαθητές ή εθελοντές, είτε είναι μετανάστες είτε όχι, που έχει μεταναστευτικό υπόβαθρο και έχει θετική εμπειρία κοινωνικής ένταξης.

4.2 Η ομάδα μεντόρων: Χαρακτηριστικά

Με στόχο να επιτρέψει την πλήρη ανάπτυξη της πιθανής προσέγγισης, μικρές ομάδες μεντόρων θα πρέπει να δημιουργηθούν σε κάθε σχολείο ή κοινότητα. Αυτές θα συντονίζονται με ένα εκπαιδευτικό ή από ένα εξωτερικό συνεργάτη με έντονη παρουσία στο σχολείο και θα διαμορφώνουν μία ομάδα εργασίας. Σε τακτά διαστήματα θα συζητούν για τους στόχους και τις εμπειρίες ανάμεσα σε μαθητές μέντορες, τα οποία θα αποτελούν μία βασική προοπτική και ευκαιρία για ανάπτυξη κατά τη διάρκεια των συναντήσεων. Κατά τον σχηματισμό μίας ομάδας μεντόρων, όταν αυτό είναι εφικτό, το σχολείο θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα πιο κάτω σημαντικά στοιχεία (μαζί με το ηλικιακό χάσμα ανάμεσα στον εκπαιδευτή και τον εκπαιδευόμενο που αναφέρθηκε πιο πάνω):

- Θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από πολυπολιτισμικότητα: Θα πρέπει να περιλαμβάνει τόσο τους ντόπιους όσο και τους μετανάστες μαθητές με εμπειρίες μετανάστευσης, «τη δεύτερη γενιά» μεταναστών και ντόπιους μαθητές με ρίζες από το εξωτερικό.
- Θα πρέπει να είναι μεικτή ομάδα (και τα δύο φύλα) και να περιλαμβάνει δίγλωσσους μαθητές καθώς αυτό εμπλουτίζει την αξία της πρώτης γλώσσας των ξένων μαθητών.

Όταν επιλέγετε τους μέντορες, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα πιο κάτω χαρακτηριστικά:

- Μεγαλύτερος σε ηλικία μαθητής
- Κάποιος που τυγχάνει σεβασμού
- Κάποιος που θα έχει κίνητρα

- Να έχει την ικανότητα της εμπάθειας
- Να είναι σε θέση να αναγνωρίζει τις δυσκολίες

4.3 Προετοιμασία των στόχων του μέντορα

Όταν η διαθεσιμότητα των μαθητών εξακριβωθεί, οι υποψήφιοι μέντορες θα πρέπει να προετοιμαστούν για τους στόχους τους με ένα πρόγραμμα κατάρτισης. Το σχολείο εντοπίζει ένα εσωτερικό ή εξωτερικό εκπαιδευτή για να πραγματοποιήσει το πρόγραμμα κατάρτισης. Μία δεύτερη ομάδα μαθητών – μεντόρων δουλεύει μέσα στο σχολείο για να ενισχύσει τη συνεχή ανταλλαγή εμπειριών ανάμεσα στους μαθητές.

4.4 Ποιοι μαθητές χρειάζονται καθοδήγηση;

Πρώτον, πιστεύουμε ότι οι μαθητές που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες δυσκολίες, αυτού που βρίσκονται σε κίνδυνο περιθωριοποίησης, απουσίας κινήτρων και σχολικής αποτυχίας, είναι αυτοί που χρειάζονται καθοδήγηση. Αλλά αυτό μπορεί να ισχύσει και για οποιοδήποτε μαθητή που για οποιοδήποτε λόγο μπορεί να βρεθούν σε δύσκολη κατάσταση. Μπορεί να εγκριθούν και για μέντορες. Είναι σημαντικό να εξηγήσουμε τη σημασία του έργου και τι προσφέρει όχι μόνο στους μαθητές αλλά και στους γονείς τους.

4.5 Πότε μπορεί ο μέντορας να εμπλακεί;

Καθώς το έργο εμπλέκει μαθητές που πρέπει να αρχίσουν να συμμετέχουν σε μαθήματα, το πρόβλημα του χρόνου που θα δοθεί για αυτό τον σκοπό είναι σημαντικό και πρέπει να είμαστε προσεκτικά. Πιστεύουμε ότι ο μαθητής – εκπαιδευτής πρέπει να εμπλακεί στις πιο κάτω περιπτώσεις.

ΑΝΕΠΙΣΗΜΑ

α) Πριν το σχολείο, νωρίς το πρωί, πριν ξεκινήσουν τα μαθήματα, κατά την περίοδο που τα παιδιά μπορούν να συναντηθούν ελεύθερα και να κάνουν φιλίες. Όταν απομονώνονται ή περιθωριοποιούνται από άλλους
β) Κατά τη διάρκεια των διαλειμάτων, όταν τα παιδιά έχουν λίγο χρόνο για τον εαυτό τους, όταν δημιουργούν ομάδες, σχηματίζουν φιλίες, παίζουν παιχνίδια και αποκτούν φίλους
γ) Μετά το σχολείο, στο τέλος των μαθημάτων, κατά την επιστροφή στο σπίτι, περιμένοντας το λεωφορείο
δ) Έξω από το σχολείο, που ίσως αποτελεί καλή ευκαιρία για να κάνει κάποιος φίλους. Σε συναντήσεις έξω από το σχολείο, κατά τη διάρκεια διάφορων «κοινωνικών» δραστηριοτήτων, σε συναντήσεις με άλλους ανθρώπους και συναντήσεις για να βοηθήσουν τους συμμαθητές τους με τα μαθήματα.

ΒΟΗΘΕΙΑ ΜΕ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

α) Συμμετοχή σε εξωσχολικά εργαστήρια που πραγματοποιούνται σε συνεργασία με την Τοπική Κοινότητα και που στοχεύουν στη ενδυνάμωση των γλωσσικών δεξιοτήτων (L2) και στην προσφορά στήριξης κατά το διάβασμα. Το εργαστήριο μπορεί να πραγματοποιηθεί με την επίβλεψη ενός εκπαιδευτικού του σχολείου ή από άλλο εκπαιδευτή.

β) Εξωσχολικές ή ενδοσχολικές δραστηριότητες (συναντήσεις στο σχολείο, ομαδική εργασία, πολιτισμικές δραστηριότητες, εορτασμούς κ.λπ) και σε άλλες εκδηλώσεις.

4.6 Ποιος επιβλέπει το έργο του μέντορα;

Οι μέντορες πραγματοποιούν το έργο τους ενώ κρατούν επαφή με τον εκπαιδευτικό που αποτελεί τον σύνδεσμο και τον υπεύθυνο επίβλεψης, παροχής υποστήριξης και συμβουλών. Ο εκπαιδευτικός συναντιέται σε τακτά διαστήματα με τους μαθητές για διάφορα θέματα και για να αξιολογήσουν διάφορες καταστάσεις, να ελέγξουν την επίτευξη της κοινωνικοποίησης, να βρουν λύσεις σε δύσκολες περιπτώσεις και να σχεδιάσουν τα επόμενα βήματα. Ο εκπαιδευτικός που αποτελεί σύνδεσμο επικοινωνεί με όσους συνεργάζονται και προωθεί την αξία του έργου.

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	<ul style="list-style-type: none">• Βελτίωση της εκπαίδευσης του σχολείου στο σύνολό της• Βελτίωση της εισδοχής – ενσωμάτωσης – αλληλεπίδρασης των μαθητών στο σχολείο• Ανάπτυξη των οργανωτικών μαθησιακών μοντέλων για ενθάρρυνση της εκπαιδευτικής επιτυχίας των αλλόγλωσσων μαθητών στο σχολείο.
ΠΟΙΟΣ ΕΝΤΟΠΙΖΕΙ ΤΟΥΣ ΜΕΝΤΟΡΕΣ	<ul style="list-style-type: none">• Το συμβούλιο του σχολείου σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό που συντονίζει ή άλλους εκπαιδευτικούς.
ΠΟΤΕ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΟΥΝ	<ul style="list-style-type: none">• Πριν το σχολείο, το πρωί πριν ξεκινήσουν τα μαθήματα• Κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων, όταν τα παιδιά έχουν λίγο χρόνο για τον εαυτό τους, όταν δημιουργούν ομάδες, σχηματίζουν φιλίες, παίζουν παιχνίδια και αποκτούν φίλους• Μετά το σχολείο, στο τέλος των μαθημάτων, κατά την επιστροφή στο σπίτι, περιμένοντας το λεωφορείο. Αυτές είναι σημαντικές στιγμές κατά τις οποίες ο μαθητής – εκπαιδευτής μπορεί να αναπτύξει φιλικές προσεγγίσεις, επικοινωνία και ανταλλαγή, να ενθαρρύνει τις σχέσεις.• Εξωσχολικές ή ενδοσχολικές δραστηριότητες (συναντήσεις στο σχολείο, ομαδική εργασία, πολιτισμικές δραστηριότητες, εορτασμούς κ.λπ) και σε άλλες εκδηλώσεις. Συμμετοχή σε εξωσχολικά εργαστήρια που πραγματοποιούνται σε συνεργασία με την Τοπική Κοινότητα και που στοχεύουν στη ενδυνάμωση των γλωσσικών δεξιοτήτων και στην προσφορά στήριξης κατά το διάβασμα.• Κατά τη διάρκεια του σχολείου, στην τάξη, σε εξωσχολικές δραστηριότητες

	<ul style="list-style-type: none"> Χρόνος εκτός σχολείου (για παράδειγμα: συνάντηση εκτός σχολείου, συμμετοχή σε «κοινωνικές» δραστηριότητες, συνάντηση με συμμαθητές για στήριξη στα μαθήματα).
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΕΝΤΟΡΩΝ	<p>Κατά τον σχηματισμό της ομάδας μεντόρων, το σχολείο πρέπει να λάβει υπόψη του τα πιο κάτω, όταν αυτό είναι εφικτό:</p> <ul style="list-style-type: none"> ηλικία: οι εκπαιδευτές πρέπει να βρίσκονται σε κοντινή ηλικία με αυτούς που θα συνεργαστούν, όχι όμως στην ίδια ακριβώς ηλικία εμπειρία: οι εκπαιδευτές θα πρέπει να είναι νεαροί ντόπιο ή μετανάστες μαθητές που έχουν έρθει σε άμεση επαφή με τη μετανάστευση, αλλά μπορεί να αποτελούν τη «δεύτερη γενιά» μεταναστών φύλο: μεικτές ομάδες ως προς το φύλο γλώσσα: ενσωμάτωση δίγλωσσων νέων, καθώς αυτό αποτελεί ένα στοιχείο που εμπλουτίζει την αξία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών μαθητών.
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΟΥ ΜΕΝΤΟΡΑ	<ul style="list-style-type: none"> Αναγνώριση των μονάδων κατάρτισης στην τελευταία χρόνια του σχολείου, χρήσιμες για την πρόοδο στο σχολείο.

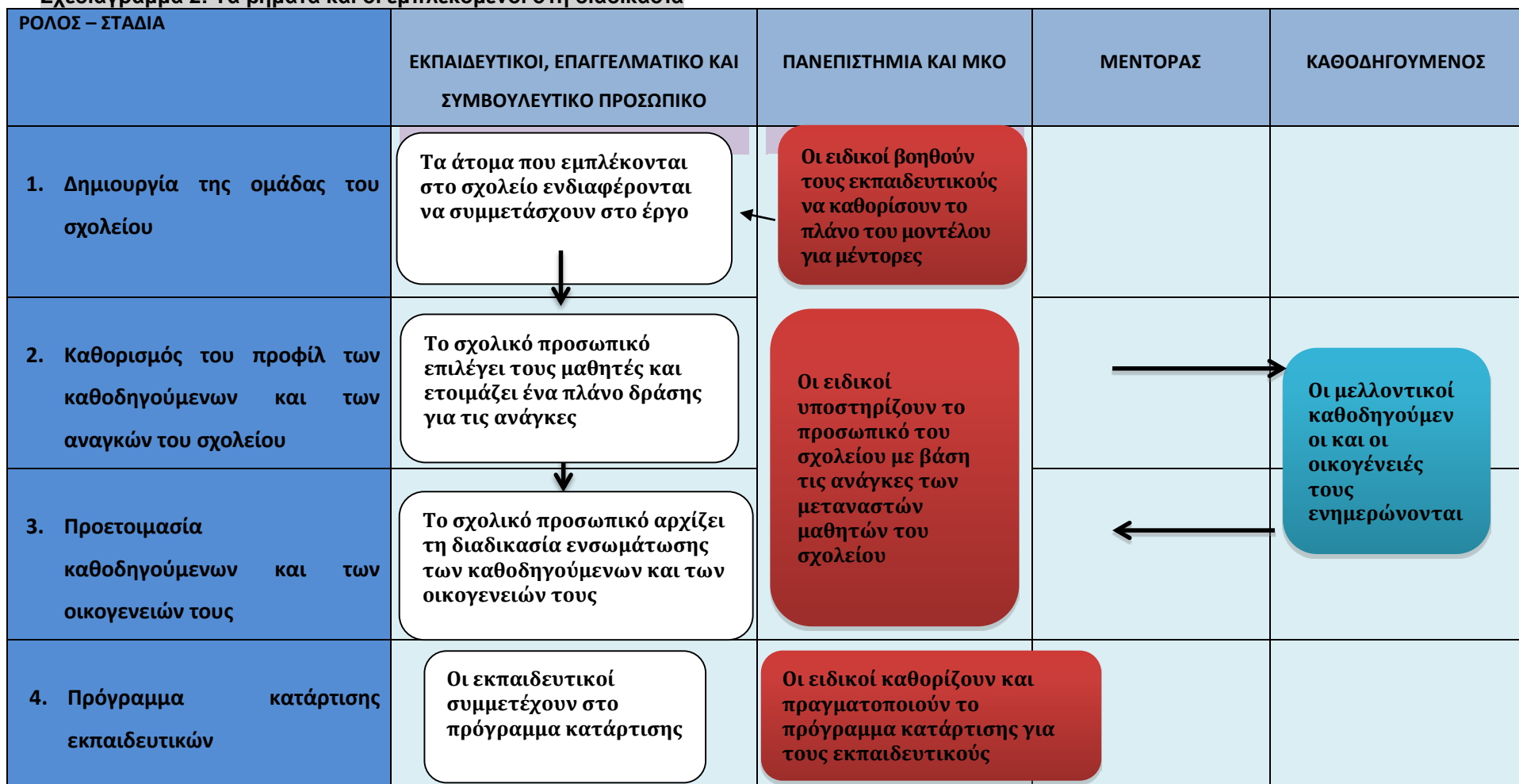
Στην επόμενη ενότητα θα περιγράψουμε τις διάφορες λειτουργίες, κανόνες και βήματα των συμμετεχόντων στην εφαρμογή του μοντέλου για μέντορες. Εκπαιδευτικό προσωπικό, επαγγελματίες, εκπαιδευτές ή άλλοι ειδικοί από πανεπιστήμια, κοινωφελείς οργανισμούς, ΜΚΟ μπορούν να αναλάβουν διάφορους ρόλους.

4.7 Αναγνώριση του έργου του μέντορα

Αυτός που θα γίνει μέντορας πρέπει να ταυτιστεί με τους τελικούς στόχους και να γνωρίζει ότι «λαμβάνει περισσότερα από όσα δίνει». Από τις ιστορίες των μαθητών που έπαιξαν τον ρόλο του μέντορα προέκυψαν αναφορές σε εμπλουτισμό, τόσο σε προσωπικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο, τις οποίες άντλησαν από τη σχέση που ανέπτυξαν με αυτούς που καθοδηγούσαν, με τους εκπαιδευτικούς που συναναστρέφονταν και άλλους μέντορες. Με στόχο να εξασκήσουν αυτό τον ρόλο, οι μέντορες πρέπει να αναστοχαστούν στις γνώσεις τους, στη διαδικασία που ακολουθούν κατά τη σκέψη τους και στις στρατηγικές που ενδυναμώνουν τη γνώση. Η διδασκαλία των συμμαθητών αυξάνει τις ικανότητες του μέντορα για προγραμματισμό, έλεγχο και αξιολόγηση της γνώσης.

Σημειώνεται, επίσης, ότι οι μονάδες από το πρόγραμμα κατάρτισης θα πιστωθούν στους μαθητές στον τελευταίο χρόνο του σχολείου κάτι που θεωρείται χρήσιμο κατά την πορεία τους μέσα στο σχολείο.

Σχεδιάγραμμα 2: Τα βήματα και οι εμπλεκόμενοι στη διαδικασία

ΡΟΛΟΣ – ΣΤΑΔΙΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΚΑΙ ΜΚΟ	ΜΕΝΤΟΡΑΣ	ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΜΕΝΟΣ
5. Στρατηγική επιλογής μεντόρων	Υπάρχει το προφίλ του μέντορα που αναζητούμε στο σχολείο μας;		1. Μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο 2. Μαθητές πανεπιστημίου /νέοι με παρόμοιο υπόβαθρο	
6. Επιλογή μεντόρων και εκπαίδευση	Το προσωπικό επιλέγει την ομάδα μεντόρων του σχολείου	Οι ειδικοί βοηθούν το προσωπικό να επιλέξει και να εκπαιδεύσει τους μέντορες	Οι μελλοντικοί μέντορες προσεγγίζονται για να εμπλακούν	
7. Εκπαίδευση μεντόρων	Το προσωπικό αρχίζει την εκπαίδευση των μεντόρων			
8. Εφαρμογή του μοντέλου διδασκαλίας από συμμαθητές	Το προσωπικό του σχολείου αρχίζει τη δοκιμή του διαπολιτισμικού μοντέλου για μέντορες	Οι ειδικοί επιβλέπουν της δραστηριότητες των μεντόρων		
9. Μοντέλο διδασκαλία από συμμαθητές και αξιολόγηση	Αξιολόγηση ολόκληρης της διαδικασίας			

5. Γλωσσάρι

Μοντέλο μεντόρων

Ο όρος «μέντορας» βρίσκεται πολύ κοντά στον όρο «εκπαιδευτής». Υποδεικνύει την σχέση ανάμεσα στον ενήλικα και στον ανήλικο, ανάμεσα σε ένα έμπειρο άτομο σε κάποιο συγκεκριμένο κομμάτι και ένα άτομο χωρίς εμπειρία, ή ακόμη ανάμεσα στους συμμαθητές και έχει ως στόχο να ενθαρρύνει την ανάπτυξη. Σε παιδαγωγικό πλαίσιο, το μοντέλο του μέντορα αποκτά τη μορφή μιας εκπαιδευτικής σχέσης κατά την οποία ένα ενήλικας (ή ένας μεγαλύτερος μαθητής) βοηθά κάποιο άτομο που δυσκολεύεται. Οι μέντορες καθιστούν τους εαυτούς τους σημεία αναφοράς, με βασικό στόχο τη βοήθεια των άλλων ατόμων και την ανάπτυξη των κοινωνικών και διαπροσωπικών δεξιοτήτων.

Μέντορας

- **Εσωτερικός:** μαθητές, κατά προτίμηση με μεταναστευτικό υπόβαθρο (είτε σε προσωπικό είτε σε οικογενειακό επίπεδο, μετανάστης ή δεύτερη γενιά μεταναστών). Οι ντόπιοι μαθητές που φοιτούν, κατά προτίμηση, στην τελευταία σχολική χρονιά, αλλά θα μπορούσαν να είναι και στην ίδια ηλικία με τους καθοδηγούμενους.
- **Εξωτερικός:** μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο και/ ή ντόπιοι φοιτητές που είναι γραμμένοι στο πανεπιστήμιο, ή αποφοίτησαν πρόσφατα. Πρέπει να έχουν κίνητρα.

Καθοδηγούμενος

Ένας μαθητής ηλικίας 11–15 με μεταναστευτικό υπόβαθρο (είτε νεοεισερχόμενοι είτε δεύτερης γενιάς) που αντιμετωπίζουν προβλήματα όσον αφορά τα αποτελέσματα του σχολείου και της γενικής ανάπτυξης.

Μετανάστευση

Αποτελεί τη μετακίνηση των ατόμων από το ένα μέρος στο άλλο με την πρόθεση της προσωρινής ή μόνιμης εγκατάστασης σε ένα χώρο.

6. Βιβλιογραφία

- Allen, V.L. (1976) *Children as Teachers: Theory and research on tutoring*. New York: Academic Press.
- Topping, K. (1998) *The Peer Tutoring Handbook: Promotion co-operative learning*. London: Croom Helm (Trento: Erickson, 1997).
- Barnier, G. (2001) *Le tutorat dans l'enseignement et la formation*. Paris : L'Harmattan.
- Cohen, P.A, Kulik, J.A. and Kulik, C.C. (1982) Educational outcomes of tutoring: A meta-analysis of findings. *American Educational Research Journal*, 19 (2), 237–248.
- Cowie, H. and Wallace, P. (2000) *Peer Support in Action*. London: Sage.
- Dolan, P. and Brady, B. (2012) *Child and Youth Mentoring. New models with new opportunities*. Trento: Erickson.
- European Commission (2008) *Green Paper. Migration and Mobility: Challenges and opportunities for EU education systems*. Brussels: EU.
- Durán, D. and Vidal, V. (2004) *Tutore entre iguales: De la teoria a la práctica*. Barcelona: Graó.
- Favaro, G. (ed.) (2013) *Bussole sul Cammino. Un progetto di accompagnamento scolastico per gli adolescenti stranieri*. Milan: Fondazione Vismara, Centro Come, Oxfam Italy.
- Higgins, S., Kokotsaki, D. and Coe, R. (2011) *Pupil Premium Toolkit*. Education Endowment Foundation.